

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Vadász Ferenc

Cím:

Pillanatkép Kiszestről:

1937-1967

Forrás:

Népszabadság

(Hely)

(Idő)

1967. IV. 18.

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

708

Hely

Kiszesti Városi Hivatal

Idő

1. 1967.

Személy

Helyszám

PILLANATKÉP KISPESTRŐL: 1937-1967

MA HARMINC ÉVE feltűnést keltő *szociográfiai kiállítás* nyílt Kiszesten a városháza közgyűlési termében. **Dr. Jahn Ferenc** kommunista orvos a kiállítás kezdeményezője és rendezője, akit a szociáldemokraták küldtek a városi képviselő-testületbe, arra törekedett, hogy a kiállított dokumentumok a tények erejével bizonyítsák: a tőkés-földesúri osztály érdekeit szolgáló politika következményeként a főváros térszomszédságában tíz- és tízezrek élnek létbizonytalanságban, sivár szociális körülmények között, a legemlékező egészségügyi ellátottság nélkül.

A kiállítás hírére a főváros minden részéből tömegesen mentek az érdeklődők Kiszestre, az újságok és folyóiratok megkülönböztető figyelmet szenteltek az ügynek. Egyrészt az elismerés, másrészt a felháborodás hangján tárgyalták az eseményt. Voltak akik „vörös agitációnak” minősítették a valóságot szigorú tárgyilagossággal feltáró kiállítást, rendőrség és ügyész után kiáltoztak. A vége az lett, hogy a polgármester bizalmas utasítást kapott: haladéktalanul vessen véget a „tűrhetetlen destrukciónak” és a kiállítást zárja be.

A kiállítás politikai jelentőségét a helyi hatóságok nem ismerték fel mindjárt, ezért Jahn Ferencnek és segítőinek, ha csak rövid időre is, sikerült ráirányítaniuk a nép sorsáért és jövőjéért felelősséget érző emberek figyelmét azokra az állapotokra, melyek korántsem csupán Kiszestre voltak akkortájt jellemzőek.

„Egészen váratlanul jó eredményt hozott a kiszesti Jahn Ferenc dr. által szervezett szociográfiai kiállítás — írta a *Szabadunk* s hozzáfűzte: — A kiállítást nyugodtan a magyar társadalomkutató munka egyik legjobb termékének nevezhetjük.” A *Népszava* így írt: „Egy fiatal orvos vezetésével munkások, szocialista festők, művészek hordták össze a kiállítás anyagát, meglepő buzgalommal és céltudatossággal mutatták meg: íme, ilyen a városunk.” A kiállítást méltatva az

Esti Kurir feltárta, hogy a Wekerle-telepen a felnőtt lakosok negyvenhét százalékának nincs szavazati joga, a munkások hetvennyolc százalékát elűtötték állampolgári jogainak gyakorlásától. A *Magyar Hírlap* tragikus sorsú városnak nevezte Kiszest, melynek — úgymond — „hiányoznak a természetes életfeltételei”.

VALÓBAN A TERMÉSZET ADTA létfeltételei hiányoztak Kiszestnek?

A legutóbbi két évtizedben bebizonyosodott: a legkevésbé sem a „sors” volt a bűnös, hanem a társadalmi berendezkedés. Nem állítjuk, hogy Kiszest azóta elérkezett fejlődésének csúcspontjára. Erről még koránt sincs szó. De arról igen, hogy a merőben más társadalmi viszonyok, s a dolgozó emberek együttes erőfeszítése már rég eltüntette azokat az állapotokat, amelyek alapján Kiszest „tragikus sorsú városnak” jellemezhetők. Kiszest ma a főváros XIX. kerülete, fejlett gyárnegyed, sok szociális létesítménnyel, bölcsődékkel, napközi otthonokkal, állandóan fejlesztett közművekkel, közlekedéssel.

A kerületi rendelőintézet egyik főorvosának a közelmúltban elhangzott tájékoztatása szerint jelenleg a főváros kerületei közül a betegellátás Kiszesten a legfejlettebb. A kitűnően működő röntgenosztály rendszeres szűrővizsgálatokat végez, bevezették a tervszerű glaukoma- és reumagondozást, jó eredménnyel dolgozik az anya- és csecsemővédő intézet és a teigyjúzó állomás. A kerületben *harmincnégy egészségügyi intézmény működik*. Rendelőintézetében hatvanágyszor kórházat tartanak fenn, a szülőkórház ötvenöt ágygal rendelkezik, tízennégy óvodájában 1112 gyermekről gondoskodnak.

Nem fárasztjuk az olvasót részletes összehasonlítással. Kezünkben van az 1937-es kiállítás forgatókönyve: érdemes lenne elkészíttetni a harminc év előtti tárlat kicsinyített mását és múzeumi anyagként, emlékeztetőül megőrizni a jövőnek.

Vadász Ferenc

244

1967. április 18, kedd